

BODI VIDEN, BODI PREVIDEN – POZOR, PEŠCI

Pešci spadajo med ranljivejše udeležence v cestnem prometu, zato je njihova varnost ena izmed prioritete nacionalnega programa in preventivnih ter vzgojnih aktivnosti Javne agencije RS za varnost prometa (AVP), ki je nosilec nacionalne preventivne akcije za večjo varnost pešcev, kjer se posveča posebno pozornost uporabi odsevnih predmetov, pravilnem ravnanju v cestnem prometu in upoštevanju omejitev hitrosti v naseljih ter odstopanju prednosti pešcem pred označenimi prehodi s strani voznikov.

Delež umrlih pešcev se je v lanskem letu (2016) primerjalno z letom 2015 povečal za 38 % (iz 16 mrtvih v letu 2015 na 22 mrtvih pešcev v letu 2016, od tega kar 5 mrtvih na avtocestah). Delež mrtvih pešcev predstavlja 17 % delež med vsemi smrtnimi žrtvami prometnih nesreč v letu 2016. Število hudo telesno poškodovanih pešcev se je primerjalno z letom 2015 v letu 2016 povečalo za 8 %, torej iz 124 na 134 hudo telesno poškodovanih.

V zadnjih letih je problematično predvsem **veliko število prometnih nesreč z udeležbo pešcev v naselju** (v letu 2016 - 11 mrtvih in 121 hudo telesno poškodovanih v naselju), med drugim tudi **na prehodih za pešce**, kjer so v preteklem letu umrli štirje pešci. Opazna je tudi **problematika alkoholiziranosti** med umrlimi pešci, kjer je bila pri petih ugotovljena visoka stopnja alkohola v krvi (v preteklem letu so pešci pod vplivom alkohola povzročili 23 prometnih nesreč).

Med glavnimi vzroki prometnih nesreč z najhujšimi posledicami za pešce prednjači v letu 2016 **nepravilnost pešca pri prečkanju vozišča** (10 mrtvih in 32 hudo telesno poškodovanih) in **neupoštevanje pravil o prednosti** (5 mrtvih in 40 hudo telesno poškodovanih pešcev), v veliki meri tudi **neprilagojena oz. prehitra vožnja voznikov** (4 mrtvi in 11 hudo telesno poškodovanih). Največ prometnih nesreč z udeležbo pešcev se zgodi v **jesensko-zimskih mesecih**. Posledično so tudi preventivno-vzgojne aktivnosti AVP in ostalih deležnikov usmerjene v to obdobje.

Preventivna akcija posveča posebno pozornost večji osveščenosti pešcev, še posebej starejših in otrok – šolarjev, in voznikov glede pravilnega ravnanja v cestnem prometu. Poleg tega s terenskimi akcijami in preventivnim delom povečujemo **uporabo odsevnih teles pri pešcih**, ki so izpostavljeni tveganjem prometnih nesreč in zmanjšani vidljivosti. Pri tem se spodbuja uporaba odsevnih teles tudi pri rekreativnih tekačih. Proaktivno preventivno delo za večjo varnost pešcev se učinkovito dopolnjuje tudi z vključenostjo Policije, lokalnih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, nevladnih organizacij in verskih skupnosti.

Med smrtnimi žrtvami pešcev nadpovprečno **izstopajo starejši udeleženci**. V letu 2016 namreč beležimo kar 10 mrtvih, 56 hudo telesno poškodovanih in 109 lažje telesno poškodovanih pešcev s **starostjo nad 64 let**. Za večjo vidnost in varnost pešcev je torej potrebno opozoriti na **nujno uporabo odsevnih teles in svetlejših oblačil** ter **uporabo prometnih površin, ki so namenjene za hojo pešcev**.

Skladno s cilji nacionalnega programa se krepijo tako preventivne aktivnosti kot tudi ukrepi za umirjanje prometa, hkrati pa se zagotavlja pešcem **prijaznejša infrastruktura** (hodniki in območja za pešce, urejeni prehodi, šolske poti in avtobusna postajališča) z inovativnimi prometnimi ukrepi za večjo varnost pešcev.

Za večjo varnost pešcev velja omeniti tudi varnostne sisteme in prilagoditve vozil. Avtonomni zavorni sistemi, oblika in zaščita sprednjega dela pokrova vozila, sistemski detektorji pešcev in inteligentne tehnologije, vse to so napredni varnostni ukrepi avtomobilske industrije, ki vplivajo na večjo varnost pešcev. Pri tem velja biti **posebej pozoren na tišja električna in hibridna vozila**.

Za večjo varnost pešcev moramo upoštevati naslednje:

- *Pešec mora uporabljati prometne površine, namenjene hoji pešcev (pločniki, hodniki, prehodi, podhodi, nadhodi).*
- *V kolikor ni zagotovljenega hodnika za pešce, mora pešec hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje.*
- *Pešec se mora vedno prepričati o varnem prečkanju ceste. Preden stopimo na vozišče, obvezno pogled levo in desno. Cesto prečkamo hitro in brez nepotrebnega ustavljanja.*
- *Ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti moramo nositi odsevnik na vidnem mestu na strani, ki je obrnjena proti vozišču. Poskrbimo za večjo vidnost in varnost z uporabo svetlih in odsevnih oblačil ter odsevnih teles (odsevni trakovi, kresničke, uporaba svetilke).*
- *Obvezna uporaba prehodov za pešce. Na semaforiziranih prehodih počakati na zeleno luč za pešce (predhodno pogled levo in desno), na nesemaforiziranih prehodih posebno pozornost nameniti približujočim se vozilom, da se ta dejansko ustavijo iz obeh smeri (vzpostavitev očesnega kontakta z voznikom, dvig roke).*
- *Učenci prvega in drugega razreda osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje, poleg odsevnika, nositi tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu. Odrasli, ki ob cesti spremljajo otroke, le te držijo za roko na zunanji strani, proč od ceste.*
- *Na avtocesti se ne smemo zadrževati izven vozila ob cestišču, saj je to izredno nevarno. V primeru izrednega dogodka poskrbimo za svojo varnost: vozilo ustavimo na odstavnem pasu z vsemi delujočimi utripalkami, oblečemo odsevni telovnik, zavarujemo mesto dogodka z varnostnim trikotnikom, izstopimo iz vozila in se umaknimo na varno za zaščitno ograjo ter pokličimo pomoč.*
- *Vozniki poskrbite predvsem, da vozite zmerno (počasneje ob megli, dežju, snegu in slabši vidljivosti), pričakujte pešce na cestah in jim odstopite prednost, pozorni bodite tudi na pešce na vozišču, kjer ni pločnikov. Za dobro vidljivost poskrbite s čiščenjem vseh stekel in ogledal na vašem vozilu. Ne uporabljajte mobilnega telefona med vožnjo, saj na ta način ogrožate tudi pešce.*